

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha ve věci

žalobce: **Bc. V. Č.**
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5;
o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, se odmítá.
- II. Žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu se odmítá.
- III. Návrh žalobce na osvobození od soudních poplatků se zamítá.
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce pod bodem 1. domáhá, aby soud nařídil žalovanému jeho urychlené přemístění do věznice se specializovaným oddělením pro odsouzené trvale pracovně nezařaditelné, aby nedocházelo ke zhoršování jeho zdravotního stavu, a aby vězeňská správa maximálně respektovala ustanovení § 59 odst. 7 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých zákonů. Žalobce se dále pod bodem 2. a 3. domáhá, aby soud nařídil žalovanému bezodkladně vyřídit jeho stížnost na zanedbání lékařské péče a na poskytnutí lékařské péče. Pod bodem 4. se žalobce domáhá nařízení žalovanému provést místní šetření ve Věznici Horní Slavkov k ověření tvrzení věznice, že oddíl, na kterém je v současnosti umístěn, je pro něj bezbariérový.
2. V podané žalobě žalobce uvedl, že podává žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, neboť nesouhlasí se způsobem vyřízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

jeho stížnosti na postup Vězeňské služby České republiky při řešení pracovního úrazu a poúrazové péče. Své přemístění do Věznice Horní Slavkov považuje za účelové a porušující zákon. K přemístění došlo před realizací všech nezbytných zdravotních vyšetření, jež by stanovila, zda je osobou trvale nezaměstnatelnou či nikoliv. V době, kdy došlo k jeho přemístění, bylo navíc ve Věznici Ostrov nad Ohří zřízeno specializované oddělení pro odsouzené trvale pracovní nezařaditelné. K přemístění došlo dne 25. 5. 2017, avšak teprve dne 30. 5. 2017 byl shledán trvale pracovní nezařaditelným, a to bez jakéhokoli specializovaného vyšetření.

3. Žalobce namítal, že při vyřizování jeho stížnosti došlo k porušení správního řádu, a to konkrétně ustanovení upravující lhůtu pro vyřizování stížností, jež činí 30 dnů. Jeho stížnost ze dne 23. 7. 2017 byla Generálním ředitelstvím Vězeňské služby České republiky vyřizována celkem 103 dní. Rovněž o podané žádosti o přezkoumání způsobu vyřízení stížnosti, kterou žalobce podal dne 13. 11. 2017, nebylo rozhodnuto v zákonné lhůtě, neboť žalovaný vydal rozhodnutí až po 92 dnech. Žalobce spatřuje porušení právního řádu také v tom, že Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky ani žalovaný neprovedli místní šetření k posouzení, zda oddělení, ve kterém je umístěn, odpovídá jeho zdravotnímu stavu. Správní orgány se při svém rozhodování spokojily pouze s tvrzením Věznice Horní Slavkov.
4. O stížnosti na zanedbání lékařské péče Věznici Ostrov nad Ohří, jakož i stížnosti na poskytování lékařské péče ve Věznici Horní Slavkov, nebylo dosud rozhodnuto.
5. Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě nejprve shrnul postup správních orgánů při vyřizování podané stížnosti ze dne 23. 7. 2017 a následné žádosti o přezkoumání způsobu vyřízení stížnosti ze dne 13. 11. 2017. Dále uvedl, že v daném případě nebylo vydáno žádné rozhodnutí, nýbrž došlo pouze k vyřízení stížnosti podle § 175 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).
6. K přemístění žalobce z Věznice Ostrov nad Ohří do Věznice Horní Slavkov žalovaný uvedl, že přemístění bylo realizováno dne 25. 5. 2017 z důvodu uvolnění kapacity pro zřízení specializovaného oddělení k výkonu trestu odnětí svobody ve věznici s ostrahou – trvale pracovní nezařaditelní. K realizaci přemístění nebylo nutné vyčkávat na zdravotní vyšetření či určení, zda je žalobce osobou trvale pracovní nezařaditelnou či nikoliv. Dne 26. 5. 2017 byla provedena vstupní lékařská prohlídka a vedoucí lékař zhodnotil, že je žalobce po zdravotní stránce schopen výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Horní Slavkov. Umístěn byl v oddíle C/0, který se nachází v přízemí. Současně vedoucí lékař rozhodl o vynětí z povinnosti pracovat. Dle názoru žalovaného není z podané žaloby zřejmé, v čem konkrétně žalobce spatřuje pochybení správního orgánu. Správní orgány shodně v reakci na podané stížnosti uvedly, že důvodem přemístění bylo uvolnění kapacity pro zřízení specializovaného oddělení k výkonu trestu odnětí svobody ve věznici s ostrahou – trvale pracovní nezařaditelní, tudíž uvedené nemělo nic společného se zdravotním stavem žalobce.
7. K nedodržení zákonných lhůt při vyřizování stížnosti žalovaný uvedl, že Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky obdrželo stížnost žalobce dne 27. 7. 2017. Dne 29. 8. 2017 byl žalobci sdělen postup šetření a lhůta k vyřízení stížnosti, jež činí

60 dní. Lhůta k vyřízení stížnosti byla s ohledem na nutnost prostudování a posouzení zdravotnické dokumentace dne 21. 9. 2017 prodloužena o dalších 60 dní. O tom byl žalobce vyrozuměn. Stížnost byla vyřízena dne 26. 10. 2017, tedy 91 dní od obdržení stížnosti žalobce. O podané žádosti na přeshetření způsobu vyřízení stížnosti bylo rovněž rozhodnuto v přiměřené lhůtě, a to ve lhůtě 40 dnů, když spisový materiál byl žalovanému předložen až dne 9. 1. 2018.

8. K provedení místního šetření žalovaný uvedl, že za účelem řádného zhodnocení stížnosti byla pořízena rozsáhlá fotodokumentace a bylo ověřeno, že žalobce pravidelně dochází do kantýny i do zdravotního střediska, a to za pomoci francouzských holí. To, že je žalobce schopen výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Horní Slavkov, bylo rovněž potvrzeno vedoucím lékařem, který zná aktuální zdravotní stav žalobce. Z těchto důvodů nepovažoval žalovaný za nezbytné provádět místní šetření.
9. Co se týče tvrzení žalobce, že dosud nebylo rozhodnuto o stížnosti na zanedbání lékařské péče Věznicí Ostrovem nad Ohří a stížnosti na poskytování lékařské péče ve Věznici Horní Slavkov, žalovaný uvedl, že k vyřízení stížností došlo dne 9. 8. 2018 pod č.j. MSP-13/2018-OVTP-ZDRA/14.
10. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), případně žalobu podle § 78 odst. 7 nebo § 87 odst. 3 zamítl.
11. Městský soud v Praze předně uvádí, že podanou žalobu posoudil jednak jako žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s.ř.s., jíž se žalobce domáhá přezkumu vyrozumění žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, o vyřízení žádosti o přeshetření způsobu vyřízení stížnosti podle § 175 odst. 7 správního řádu (body 1. a 4. návrhu výroku), jednak jako žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s.ř.s., jíž se žalobce domáhá uložení povinnosti žalovanému rozhodnout o stížnosti na zanedbání lékařské péče Věznicí Ostrov nad Ohří a stížnosti na poskytování lékařské péče ve Věznici Horní Slavkov (body 2. a 3. návrhu výroku).
12. Dříve než soud mohl přistoupit k věcnému projednání žaloby, zabýval se otázkou, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky. Jednou z podmínek řízení je i přípustnost návrhu podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s.
13. Nejprve se soud zabýval přípustností žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Podle § 65 odst. 1 s.ř.s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Podle § 70 písm. a) s.ř.s. jsou ze soudního přezkoumávání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.

14. Povahou rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 s.ř.s. se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 11. 2010, č.j. 7 Aps 3/2008-98, publ. č. 2206/2011 Sb. NSS (dostupný na www.nssoud.cz), v němž uvedl: „*formální definiční znaky (správního) rozhodnutí definice „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. sice sama o sobě neobsahuje, jsou však přítomny jako znaky vymezující nezbytné vlastnosti přezkoumávaného aktu na těch místech dílu prvního části druhé s. ř. s., která se týkají např. časových podmínek podání žaloby (oznámení rozhodnutí jako zásadně písemného formalizovaného aktu) či vlastností, které nutně musí mít, aby obstál v přezkumu*“. Rozšířený senát tedy rozhodnutí definoval jako formalizovaný a standardizovaný akt se zákonem předepsanými náležitostmi umožňujícími rychle a jednoduše rozpoznat původce i adresáta (adresáty) takového aktu, obsah práv a povinností jím upravených i důvody, pro které je do nich zasahováno. Zároveň rozšířený senát vymezil i pojem rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s. v materiálním slova smyslu, přičemž zdůraznil, že na neformální úkon správního orgánu by bylo možné nahlížet jako na rozhodnutí v materiálním smyslu jen tehdy, pokud by šlo o akt, který by po obsahové stránce měl povahu „rozhodnutí“ ve smyslu definice obsažené v § 65 odst. 1 s. ř. s. a měl mít podle zákona též formu správního rozhodnutí, avšak který by pro procesní pochybení správního orgánu nebyl v takto předepsané formě vydán.
15. V daném případě se žalobce domáhá přezkumu vyrozumění žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, o vyřízení žádosti o přešetření způsobu vyřízení stížnosti podle § 175 odst. 7 správního řádu. Je nepochybné, že z formálního hlediska se o rozhodnutí podle § 65 s.ř.s. nejedná, neboť vyrozumění neobsahuje zákonem stanovené náležitosti. Soud se proto zabýval otázkou, zda lze toto vyrozumění považovat za rozhodnutí v materiálním smyslu.
16. Předně je třeba říci, že uvedenou otázkou se již v minulosti zabýval Nejvyšší správní soud (např. rozsudek ze dne 17. 2. 2016, č.j. 1 As 244/2015-26, dostupný na www.nssoud.cz), který dospěl k závěru, že: „*Stížnost je dohledovým či dozorovým prostředkem, který se realizuje mimo správní řízení. Výsledkem vyřízení stížnosti není správní rozhodnutí*“. Nejvyšší správní soud dále doplnil: „*Na vyřízení stížnosti...není právní nárok a samotné její vyřízení ještě samo o sobě neznamena odstranění závadného stavu. Navíc o výsledku šetření a přijatých opatřeních se stěžovatel vyrozumívá, jen pokud o to požádal. Takový postup proto neskýtá dostatečný prostor k poskytnutí ochrany či nápravy před nezákonným zásahem. Jednalo by se totiž spíše o formální, než faktický prostředek nápravy a ochrany (srov. rozsudek ze dne 17. 12. 2010, č.j. 4 Aps 2/2010-44, publ. č. 2339/2011 Sb.)*“.
17. Městský soud v Praze nemá důvod se od shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu odchýlit. Z tohoto důvodu dospěl soud k závěru, že vyrozumění o přešetření způsobu vyřízení stížnosti podle § 175 odst. 7 správního řádu není rozhodnutím ve smyslu § 65 s.ř.s., a je proto vyloučeno ze soudního přezkumu. Z tohoto důvodu soud podanou žalobu v bodech 1. a 4. podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 70 písm. a) s.ř.s. odmítl pro nepřipustnost.
18. V návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č.j. 7 Aps 3/2008-98, publ. č. 2206/2011 Sb. NSS (dostupný na www.nssoud.cz), se soud dále

zabýval tím, zda by žalobci v daném případě mohla náležet ochrana před nezákonným zásahem žalovaného. Dospěl k závěru, že nikoliv. Předmětem žádosti žalobce ze dne 13. 11. 2017 bylo přešetření způsobu vyřízení stížnosti ze dne 23. 7. 2017 Generálním ředitelstvím Vězeňské služby České republiky. Vyrozměním žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, tedy nebylo rozhodováno o konkrétních právech a povinnostech žalobce. Jak již bylo shora uvedeno, žalobce nemá žádný právní nárok na konkrétní postup při nápravě dle jeho vlastního návrhu. Stížnost/žádost musí být pouze ve stanovené lhůtě vyřízena (v daném případě byla žádost shledána nedůvodnou) a účastník musí být vyrozuměn o způsobu vyřízení, jestliže o to požádá (žalobce byl vyrozuměn dne 23. 2. 2018). Jestliže tedy žalobci nesvědčí veřejné subjektivní právo na provedení určitého opatření, nemůže být na svých právech dotčen ani pouhým sdělením o tom, že správní orgán pro takový postup neshledal důvody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2014, č.j. 2 As 41/2014-47, dostupný na www.nssoud.cz). Vyrozměním žalovaného ze dne 19. 2. 2018, č.j. MSP-15/2018-OVTP-OV/5, kterým pouze sdělil výsledek šetření při posouzení žádosti žalobce o přešetření způsobu vyřízení jeho stížnosti, tak nemůže být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s.

19. Soud se dále zabýval otázkou přípustnosti žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Podle § 79 odst. 1 s.ř.s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.
20. Z citovaného ustanovení vyplývá, že žalobce se může domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu v případě, kdy ve správním řízení správní orgán má povinnost vydat rozhodnutí nebo má povinnost vydat osvědčení, má tak učinit v určité zákonem stanovené lhůtě a žalobce vyčerpал, pokud mu je ovšem zákon o správním řízení zakládá, zákonné prostředky správního řízení k ochraně před nečinností správního orgánu.
21. Jednou z podmínek aktivní procesní legitimace je tedy skutečnost, že žalobce bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti. V daném případě je tento prostředek upraven v ustanovení § 80 správního řádu, podle jehož odstavce 3 věty poslední platí, že po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat účastník. Uvedené platí i za situace, kdy se účastník domáhá ochrany proti nečinnosti ústředního správního úřadu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č.j. 8 Ans 2/2012-278).
22. V daném případě je nepochybné, že žalobce opatření proti nečinnosti správního orgánu nepodal. Uvedené vyplývá nejen z podané žaloby, kdy žalobce neuvádí, že by využil jakýchkoliv prostředků k ochraně proti nečinnosti žalovaného, ale především z obsahu správního spisu, který byl soudu předložen. Z tohoto důvodu soud podanou žalobu v bodech 2. a 3. podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. odmítl pro nepřípustnost.

23. Nad rámec shora uvedeného soud pouze doplňuje, že žalobce by v daném případě nemohl být úspěšný ani v případě, kdyby opatření proti nečinnosti správního orgánu podle § 80 správního řádu podal. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 26. 6. 2007, č.j. 4 Ans 10/2006-59, dostupný na www.nssoud.cz): *„Žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu nemá místo v jakémkoli případě pasivity správního orgánu, ale pouze tehdy, pokud hmotné právo zakládá subjektivní nárok žalobce na vydání rozhodnutí ve věci samé či osvědčení. Nelze s úspěchem podat žalobu proti nečinnosti v případech, kdy právní předpisy nezakládají povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, tak je tomu zejména v případech, kdy je podání toliko podnětem - sdělením rozhodných skutečností, a nikoli návrhem, kterým je správní řízení zahájeno. Žalobou na ochranu proti nečinnosti se nelze domáhat toho, aby bylo správnímu orgánu uloženo zahájit řízení, ale jen toho, aby vydal - v řízení již zahájeném - rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení“*. Vzhledem k tomu, že výsledkem vyřízení žádosti podle § 175 odst. 7 správního řádu není správní rozhodnutí, pak se není možné domáhat ani ochrany prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu.
24. S ohledem na skutečnost, že soud v daném případě nepřistoupil k věcnému projednání podané žaloby a tuto z důvodu její nepřípustnosti odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s., nezabýval se již podaným návrhem žalovaného, aby soud jednal s Vězeňskou službou České republiky jako s osobou zúčastněnou na řízení.
25. Žalobce současně v podané žalobě požádal o osvobození od soudních poplatků. Podle ustanovení § 36 odst. 3 s.ř.s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Žalobce podal návrh, který nelze v řízení před správním soudem projednat, a proto bylo na místě jej bez věcného projednání odmítnout. V tomto případě se tak jedná o zjevně bezúspěšně uplatněný návrh, a proto soud dospěl k závěru, že podmínka pro osvobození od soudních poplatků nebyla splněna a podaný návrh zamítl.
26. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 věta první s.ř.s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. června 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu